

ДР. БОЖИДАР ЈОВАНОВИЋ

(1921—1965)

Овим говором се проф. Борислав Благојевић у име Правног факултета у Београду опростио са пок. проф. Божидаром Јовановићем (28 јуна 1965)

Правни факултет у Београду се данас опрашта од друга Божидара Јовановића, једног свога врлог ђака и једног свога изванредног наставника. Запажен као студент, Божа Јовановић је са пуно наде задржан на факултету за асистента. И то запажен не само као радник и зналац, него исто толико као човек, друг, друштвени и партијски радник. Посебно као изванредно скроман човек: кад смо му понудили да остане на факултету он се многим обраћао за савет и проверу да ли заиста заслужује и има услова да се развије за рад у школи, коју је толико волео и ценио. Од првог дана је сматрао, и цео свој живот тако провео, да само радом треба оправдати поверење, поверење које треба увек и стално правдати и оправдати.

Друг Божа Јовановић је својим животом и радом то поверење правдао и оправдао као ретко ко. И то, нажалост, за тако кратко раздобље свог живота. И то на свим местима где је радио, а многи су га тражили знајући за његову оданост раду и за његову објективност и пријатељство према сваком човеку и према сваком пријатељу.

Био је то асистент са ким су студенти волели да буду, јер је он њих посебно људски волео, желећи да на њих пренесе све што зна, а посебно своју доброту и радост. Био је наставник који се прихватао сваке дужности са пуно жара. Био је то велики радник који је упорно бранио прогресивне принципе савременог међународног права, остављајући за собом низ продубљених радова и скоро неоцењиву сарадњу на систематском уџбенику са проф. Бартошем. Био је то руководилац једног научног института који је увек знао да цени рад сваког другог, да га подстиче и развија, налазећи своје највеће задовољство у напредку установа које је наше друштво тек стварало. Био је то организатор научног рада који је умео да оцени сав значај овог рада за наш развој, ценећи допринос сваког. Био је то организатор новог правног центра у који је желео да усади сву оданост својој матичној школи видећи у томе облик и начин општејугословенске сарадње.

Било би потребно много времена и много места да се изнесу све делатности и све особине друга Боже Јовановића. Но оне све добијају свој прави

смиао када се зна какав је човек био друг Божа. Велики хуманиста, скроман, објективан. Он је волео људе колико много и толико топло да је представљао пример за углед и идеал за поштовање. Код њега је увек битисао оптимизам и вера у људе, тако да је све то већ постајало пословично. Он никада није ником ништа завидио, већ се увек радовао напретку и успеху било ког човека и било које установе. Радовао се сваком напретку ове наше друштвене заједнице, умејући да цени све оно што нам она чини и даје. Осећао је са пуно одговорности свест о дужностима које је имао као грађанин ове земље, као наставник и као комуниста. Чинио је све да се тако понаша и да тако живи. Зато је био ретко вољен, цењен и поштован.

А када друштво губи таквог човека, и то тако рано као што смо сви ми изгубили друга Божу Јовановића, онда се туга појачава и чак постаје безгранична.

Драги Божо, Твој Правни факултет, његови наставници, асистенти, студенти и сво особље дошли су да ти кажу последње збогом, да ти кажу да су увек били срећни што су те имали и рачунали за свога друга, пријатеља и члана, да ти кажу да си био пример који си многима служио за углед. За све то, зато што си био такав, зато што си радник и човек који си волео и који се никада не заборавља — нека ти је слава и хвала.

Овим говором се проф. Смиља Аврамов у име Катедре за међународно право и Института за међународне студије опростила са пок. проф. Божићаром Јовановићем (28 јуна 1965)

У име Катедре за међународно право и Института за међународне студије опраштам се од сени колеге, друга и пријатеља Божићара Јовановића. Његова изненадна смрт представља ненакнадив губитак за његову породицу, за нашу научну делатност уопште а посебно за Катедру за међународно право и Институт за међународне студије где је друг Јовановић, пре 17 година започео своју научну активност и где је тесно сарађивао све до своје изненадне смрти. Дошао је на београдски универзитет са формираним политичким погледима, свестан значаја Универзитета и развоја научне мисли за нашу социјалистичку заједницу у једном од њених најбурнијих и најдинамичнијих периода историје. Од првог тренутка испољио је несаломљиву енергију, несвакидашњи радни капацитет, бунт против свега назадног и устајалог у науци; човек који није знао за одмор, човек који је снагом своје воље, иако тешко болестан, одржао до последњег тренутка свој радни елан и капацитет. Такав лик остаће у сећању свих нас који су га познавали и који су с њим сарађивали.

Велик је научни опус друга Јовановића. Проблематика међународних уговора, актуелна питања међународних организација, проблеми савремених међународних односа било је подручје његовог истраживачког рада и из те области објавио је велик број радова. Међутим друг Јовановић није се ограничио само на област међународног права и међународних односа. Њега су интересовали општи теоретски проблеми марксистичке филозофије чије је

расветљавање одувек сматрао предусловом за разумевање међународног права.

Био је ватрен поборник екипног рада, убеђен да у савременим сложеним условима напретка науке нема и не може бити без организованог тимског рада. Са ерудицијом зрелог научног радника улазио је брзо у суштину проблема, указивао на кључне тачке, али и на слабости одређених научних поставки. Упорност у раду, озбиљност и одговорност при приступању, велика доза самокритичности при оцени својих резултата биле су особине научног рада друга Јовановића.

Као искусан педагог и вољени наставник учествовао је у облицима рада на Факултету, одржао је бројна предавања на научним скуповима. Још као млад доцент окупљао је око себе студенте и стварао стручне студентске групе. Сложене научне проблеме умео је да излаже са лакоћом и кристалном јасноћом.

Не бисмо имали пуну слику овог плодног научног радника а да не поменемо и његов рад на пољу организације научног рада, како унутар факултета тако и у међурепубличким размерама. Као члан Савета за научни рад Србије и секретар кадровске комисије Савезног савета за научни рад израдио је запажену расправу о кадровима у области научно-истраживачког рада, расправу која ће многим генерацијама послужити као руководство у практичној делатности. Од првог дана излажења Југословенске ревије за међународно право био је члан редакције и дао видног доприноса у њеном раду.

Изненада се угасио један плодан и садржајан живот. Остали су недовршени бројни радови, неостварени бројни планови. Одлази из наше средине друг Јовановић када је могао још много да да, када је толико потребан нашој заједници. Његов лик сачуваћемо у трајној успомени. Нека му је вечна слава.